

A bolgár–macedón identitásvita

Identity dispute between Bulgaria
and North Macedonia

EGERESI ZOLTÁN

KKI-elemzések

A Külügyi és Külgazdasági Intézet időszaki kiadványa

Kiadó:

Külügyi és Külgazdasági Intézet

Lektorálta:

Ármás Julianna, Németh Ferenc

Szöveggondozás:

T-Kontakt Kft.

Tördelés:

Lévárt Tamás

A kiadó elérhetősége:

H-1016 Budapest, Bérc utca 13-15.

Tel.: + 36 1 279-5700

E-mail: info@ifat.hu

<http://kki.hu>

Jelen elemzés és annak következtetései kizárólag a szerzők magánvéleményét tükrözik és nem tekinthetők a Külügyi és Külgazdasági Intézet, a Külgazdasági és Külügyminisztérium, illetve Magyarország Kormánya álláspontjának.

© Egeresi Zoltán, 2022.

© Külügyi és Külgazdasági Intézet, 2022.

ISSN 2416-0148

<https://doi.org/10.47683/KKIElemzesek.KE-2022.07>

Összefoglalás: Az elemzés célja, hogy bemutassa Észak-Macedónia európai uniós csatlakozási folyamatát jelenleg akadályozó bolgár–macedón identitásvitát, amelyre hivatkozva Szófia 2020 ősze óta blokkolja Szkopje uniós tárgyalásait (s ezzel közvetve akadályozza Tiranáét is). Bulgária uniós tagsága aszimmetrikussá teszi a két ország viszonyát, s kiszolgáltatott helyzetben tartja Észak-Macedóniát, amelynek komoly engedményeket kellene tennie számos kérdésben. A Szófia által meghatározott hat vitás kérdés megoldása komoly gondot okoz Szkopjének, s annak ellenére, hogy a 2021 novemberében felállt bolgár kormány újult lendületet akar adni a problémák megoldásának, nem várható áttörés a következő hónapokban sem.

Kulcsszavak: Észak-Macedónia, Bulgária, identitásvita, Balkán, EU-integráció

Abstract: *The analysis aims at describing North Macedonia's identity debate with Bulgaria which hinders its EU accession process currently. Referring to this debate, Sofia has been blocking Skopje's EU accession talks since Autumn 2020 and indirectly Tirana's accessions, too. Bulgaria's EU membership makes the two countries relations asymmetric, and maintains North Macedonia's vulnerable position which inclines it to make concession in several questions. The six disputed issues set by Sofia put a huge burden on North Macedonia. Despite the new Bulgarian government formed in November 2021 wants to give a fresh impetus to solve the problems, there will be no breakthrough in the upcoming months either.*

Keywords: North Macedonia, Bulgaria, identity dispute, Balkans, EU integration

BEVEZETÉS

A 2022-es év látszólag jól indult Észak-Macedónia és Bulgária között: az előbbiben Zoran Zaev kormányfő tavaly őszi lemondása után frissen megválasztott új miniszterelnök, Dimitar Kovacsevski fogadta a 2021-es maratoni választássorozat bolgár győztesét, a kormányfői posztot decemberben elfoglaló Kiril Petkovot. A bolgár vezető ráadásul megválasztása után nem sokkal jelezte, hogy erőfeszítéseket fog tenni egy intenzív tárgyalássorozattal a két ország közötti vitás kérdések megoldására, ami hat hónap alatt elérhető, így az Észak-Macedónia uniós csatlakozási tárgyalásait akadályozó [vétókat feloldják](#).

A két vezető 2022. január 18-i találkozója alkalmával megállapodtak abban, hogy a két ország közötti egyik vitás kérdést, az [Észak-Macedónia nevével kapcsolatos bolgár aggályokat \(lásd később\) rendezik](#). Ezzel a két fél között teljesültnek látszik egy a bolgárok által megfogalmazott hat pontból. Ugyan nem szabad ennek az eredménynek a jelentőségét sem lebecsülni, de ez egy kisebb fajsúlyú kérdés volt, a további témák jóval komolyabb problémát jelentenek. Mindemellet januárban

folytatódott a két állam közeledése, s Kovacsevszki január 25-i szófiai útja során három, elsősorban a gazdaságot és a vasútfejlesztést érintő [együttműködési megállapodást](#) is aláírtak. Ennek ellenére a javuló viszony törékeny, hiszen alapvető kérdésekben nem értenek egyet a felek, ráadásul a két kormányfő erőfeszítéseit komoly politikai szereplők – így Bulgáriában az államfő és a Petkov-kormány koalíciós partnerei is – nehezítik. A január-februári diplomáciai erőfeszítésekből az is látszik, hogy a két kormányfő valóban igyekszik tenni a két ország [viszonyának javítása érdekében](#).

Az elemzés arra törekszik, hogy bemutassa az utóbbi másfél évben a két ország között felerősödött, de messze nem előzmény nélküli identitásvitát, valamint annak jelentőségét Észak-Macedónia uniós csatlakozási tárgyalásaira nézve.

A BOLGÁR–MACEDÓN IDENTITÁSVITA GYÖKERE: HÁNYATOTT MACEDÓN SORS

A mai Észak-Macedónia területe a 20. század elején még egy nagyobb földrajzi egység, Macedónia részét képezte, amely évszázadok óta oszmán uralom alatt állt. A terjeszkedő balkáni kisállamok, így Bulgária, Görögország és Szerbia mindegyike magának követelte a területet, hivatkozván arra, hogy jelentős számban élnek ott kisebbségeik.

Úgy tűnt, hogy a bolgárok lehetnek a befutók a területért folyó versenyben (az 1878-as san stefanói béke ráadásul már nekik juttatta a régió jelentős részét), hiszen a régióban beszélt nyelv közel állt a bolgárhoz, noha az ott élők identitását illetően már akkor is komoly vita folyt, hiszen a modern nacionalizmus és a nemzetiesítő állam megjelenése előtt a lakosság döntő részének önmeghatározása a helyi/vallási identitás pluralizmusára épült.

A régió sorsát végül az első és a második balkáni háborúk döntötték el (1912–13, 1913), amelynek eredményeképpen Bulgáriának csak egy pár ezer négyzetkilométernyi keleti sávot sikerült megszereznie, míg Szerbia elfoglalta nagyjából a mai Észak-Macedónia területét (igaz, a későbbi konfliktusok miatt történtek kisebb határmódosítások). Jugoszlávia 1941-es német megtámadása után a mai Észak-Macedónia jó része Bulgáriához került néhány évre. A titói jugoszláv államépítés a bolgár követelések ellensúlyozására és a kis szláv népek helyzetének megerősítésére hat tagállamot hozott létre, amelyből egyet kaptak a macedónok is, Macedón Népköztársaság néven. A tagköztársasághoz – a macedón „államhoz” – macedón identitás is járult, amelynek építése és erősítése folyamatosan zajlott a következő évtizedekben.

Ezzel szemben Bulgáriában ragaszkodtak a korábbi felfogáshoz, miszerint a macedón tagköztársaságban élők valójában bolgárok. A Bolgár Tudományos Akadémia Bolgár Nyelvi Intézete még [1978-ban fogadott](#) el egy hivatalos álláspontot,

miszerint a macedón nyelv a bolgár nyelv dialektusának tekinthető, nem pedig önálló nyelvnek. Ezt illetően azóta sem történt változás, amit a macedón fél nehezményez. Ez már az 1990-es években diplomáciai feszültséget okozott a két állam között, mivel Szófia visszautasította számos bilaterális szerződés aláírását, amit végül 1999-ben a két ország miniszterelnöke által aláírt [nyilatkozatban](#) próbáltak meg rendezni. Ebben Észak-Macedónia lemondott a lehetséges területi követelésekről, illetve mindkét ország vállalta, hogy nem támogatja olyan (szeparatista) csoportok vagy szervezetek tevékenységét, amelyek a másik területi integritását kérdőjeleznék meg – ezzel kölcsönösen utaltak olyan, nem regisztrált pártokra, mint például a Bulgáriában a macedónok jogainak képviselésére törekvő OMO „Ilinden” pártra. Egyúttal Észak-Macedónia vállalta, hogy alkotmányának egyik cikke sem értelmezhető úgy, miszerint jogalapja lenne beavatkozni Bulgária belügyeibe olyanok érdekében, akik nem a saját állampolgárai (a [macedón alkotmány 49. cikke](#) kitért arra, hogy a macedón kisebbség védelme érdekében az államnak fel kell lépnie). Végezetül mindkét fél kötelezettséget vállalt arra, hogy megtesznek mindent az ellenséges propaganda terjesztése érdekében.

Ezzel Szkopje impliciten lemondott a földrajzi Macedónia Bulgáriához került részén, az ún. Pirini-Macedóniában élő macedónokról vagy a terület visszaköveteléséről. Cserébe a dokumentum mindkét ország alkotmányos nyelvén elkészült, amelynek aláírásával a bolgár fél expliciten elismerte, hogy létezik macedón nyelv – legalábbis egy olyan nyelv, ami Észak-Macedónia területén hivatalos. A nyilatkozat aláírásával – noha mint látjuk, messze nem oldott meg minden problémát –, lehetővé vált, hogy Bulgária aláírjon húsz, korábban előkészített [megállapodást](#), amelyet arra hivatkozva utasított vissza, hogy Szkopje azt követelte, hogy az ország hivatalos nyelvén is íródjanak meg ezek a dokumentumok.

Az 1999-ben kötött megállapodás ellenére azonban nem sikerült mindenben megegyezni, ráadásul a bolgár fél továbbra is úgy látta, hogy a macedónok nem teljesítik a vállaltakat. Így az utóbbi két évtizedben is folyamatosan napirenden maradt a kérdés, hol kevésbé, hol jóval látványosabban. Bulgária 2012-ben a görögökkel együtt [vétőzta meg](#) a macedón csatlakozási tárgyalások megkezdését. Végül az utóbbi években egyértelműen a macedón–uniós kapcsolatok kerékkötőjévé vált. Pedig a két ország közötti párbeszéd érdekében és a vitás kérdések rendezésére legutóbb [2017-ben írtak alá egy megállapodást](#), amelyben rendelkeztek a jószomszédi viszony fenntartásáról, és a vitás kérdések megoldására egy történészekből álló bizottság létrehozását kezdeményezték. Ezzel a frissen hatalomra jutó Zaev-kormány – legalábbis egy időre – „kezelte” a bolgár kérdést, s a nagyobb horderejű névvitára tudott koncentrálni Görögországgal, ami végül elvezetett a 2018-as preszpai megállapodáshoz.

AZ IDENTITÁSVITA

A bolgár államfő, Rumen Radev a 2021. októberi brdoi csúcstalálkozón – ahol az EU és a Nyugat-Balkán vezetői találkoztak – 5+1 pontot fogalmazott meg, amelyek rendezését várja Észak-Macedóniától. [De melyek ezek a kérdések?](#)

- 1) Névkérdés. Az első, amelyet 2022. január végén rendeztek, az Észak-Macedónia nevére vonatkozik. Bulgária nehezményezte, hogy az ország megnevezésének rövidebb verziója (Észak-Macedónia) területi követelésként jelenik meg Bulgáriával szemben (a alkotmányos verzió, Észak-macedón Köztársaság elfogadható Szófia számára). Ezt a 2022. január 18-i látogatás alkalmával rendezték, mivel a macedón fél egy jegyzéket küldött az ENSZ-nek, jelezve, hogy [nem földrajzi területként tekint Macedóniára](#) a nevében, hanem politikai entitásként (s nincsenek területi követelései Bulgária felé).
- 2) A kommunizmus áldozatainak rehabilitációja. Az ügy arra vonatkozna, hogy a macedón állam a kommunizmus idején a macedón (bolgár) függetlenségért küzdők ellen elkövetett kínzásokat, gyilkosságokat stb. jogilag orvosolja, fedje fel az elkövetőket és rehabilitálja az áldozatokat. Ez a kérdés azért jelent komoly gondot Szkopjénak, mert a többi posztjugoszláv államhoz hasonlóan a lusztráció nem történt meg az országban a kommunizmus vége után. Másrészt pedig a levéltári anyag döntő része Belgrádban van, így annak feldolgozása sokkal nagyobb kihívást jelent.
- 3) A történelmi és oktatási ügyek kezelésére hivatott multidiszciplináris szakértői bizottság munkájának elősegítése. A bizottságot még a 2017-ben kötött jószomszédi és barátsági szerződés hívta életre. A testület célja a (vitatott) történelmi események és személyek autentikus és tudományos interpretációja lett volna, azonban az eleve identitáskérdésekre épülő történelmi problematikák esetében vajmi kevés esélye volt konszenzusra jutni.

A bolgár fél alapvetően az „egy nemzet - két állam” elvét követi: a bolgár történelemfelfogásban a 7–9. század folyamán végbement a sztyeppék felől érkező, török nyelvet beszélő bolgár-törökök és a Balkán keleti részén élő szláv lakosság egybeolvadása. Ennek eredményeképpen Ohridtól Dobrudzsáig egy (bolgár) etnikai tér jött létre, amely a különböző történelmi államalakulatok (I. Bolgár Birodalom, II. Bolgár Birodalom vagy később az oszmán hódítás időszaka) változó kiterjedése ellenére többé-kevésbé magába foglalta a mai Bulgáriát és Észak-Macedóniát. Ez a kontinuitás azonban a macedón tagköztársaság létrehozásával (1944) véget ért, amellyel felülről megindult egy eltérő identitás kiépítése, valamint az Észak-Macedóniában élő bolgárok „leválasztása” a nemzetről.

A legfontosabb problémát az jelenti, hogy a II. világháború előtt a mai Észak-Macedónia területén tevékenykedő történelmi személyiségeket etnikai alapon mind a bolgárok, mind a macedónok maguknak követelik. Ugyan a multidiszciplináris bizottság felállítása utáni évben sikerült eredményeket elérni a középkori történelmet illetően, azonban a 19–20. századi kérdésekben már nem tudtak egyezsége jutni. Különösen nagy figyelmet kap [Goce Delcsev](#) (1872–1903) forradalmár (a „balkáni Che Guevera”) személye, akit mindkét fél magának vindikál. Ugyan az utóbbi években sikerült elérni, hogy a két ország vezetői együtt koszorúzzák meg a nemzeti hős sírját, de ebben az évben az utolsó pillanatban a [macedón fél lemondta azt](#). A bizottság munkáját ráadásul a politikai befolyás is nehezíti – legalábbis az egyik macedón történész, Vancso Gyorgyijev erre [hivatkozva mondott le](#) bizottsági munkájáról, miközben a keményvonalas bolgár történészek sem kívánnak engedni a már korábban vázolt történelmi felfogásból (Delcsev, II. világháború stb.).

- 4) Gyűlöletbeszéd tilalma. A bolgár vezetés úgy látja, hogy a jugoszláv éraban megvalósított nemzetépítés bolgárellenes éllel történt, s ez 1991, Észak-Macedónia függetlenségének kikiáltása után is folytatódott. Ennek legfájóbb pontja elsősorban a II. világháborúra vonatkozik: mivel 1941–1944 között Észak-Macedónia egy része bolgár fennhatóság alá került, a mai macedón történelemszemléletben ez fasiszta megszállásnak minősül. Ezzel szemben a bolgárok számára pusztán a bolgárok lakta terület „visszatérését”, felszabadítását jelentette, s emiatt erősen nehezményezik a negatív macedón hozzáállást. A bolgárellenség azonban nem áll meg itt; ehhez kapcsolódnak további például az [I. világháborús bolgár katonai](#) temetőket érő atrocitások vagy a macedón médiában megjelenő bolgárellenes cikkek is.
- 5) A másik állam belügyeibe való be nem avatkozás. Ebben a kérdésben Szófia azt követeli, hogy a macedón állam engedje el a bulgáriai macedón kisebbség kérdését. A már említett bolgár történelemfelfogás miatt a Pirini-Macedónia lakossága bolgár – ugyan a II. világháború után a jugoszláv–bolgár közeldés, de még inkább a szovjet ráhatás miatt egy ideig Szófia elismerte a macedónok létezését. Ez a politika 1954-ben változott meg, onnantól kezdve a Pirini-Macedónia területén élőket bolgárnak tekintették az állami szervek. Mindezt úgy, hogy az 1946-os népszámláláson százhatvanezren vallották magukat macedónnak. Ugyanakkor a [2011-es népszámlálás szerint](#) Bulgáriában mintegy 1654, magát macedónnak valló egyén lakott (az 1992-es népszámlálás idején még nagyjából 10 ezren voltak), s mindössze 411 fő vallotta anyanyelvének a macedónt. A macedónok ugyan a 2017-es megegyezéssel vállalták, hogy nem avatkoznak be Bulgária belügyeibe, de ez egyelőre nem elégtette ki a bolgár oldalt, amely további garanciákat, esetlegesen a macedón kisebbség nemlétének elismerését követelheti Szkopjétől.

- 6) A bolgár kisebbség szerepeltetése Észak-Macedónia alkotmányában. A bolgár követelés mögött az húzódik meg, hogy a bolgár etnikai közösséget is említsék meg az amúgy is több etnikai csoportot felsoroló macedón alkotmányban (pl. albánok, törökök). Szkopje részéről a gond az – attól az igen komoly akadálytól eltekintve, hogy a jelenlegi kormánykoalíciónak nincs meg a módosításhoz elegendő többsége, s az ellenzékben lévő jobboldali Belső Macedón Forradalmi Szervezet - Demokratikus Párt a Macedón Nemzeti Egységért párttól (VMRO-DPMNE) nem várható támogatás egy ilyen kérdésben –, hogy valójában csak pár ezer bolgár él az országban. A 2002-es népszámláláskor közel [1500 fő](#) vallotta magát bolgárnak, a 2021-es népszámláláson sem várható, hogy nagyságrendileg nagyobb lenne a közösség. Ez pedig azért is visszás, mert Bulgária évtizedek óta elutasítja a macedón kisebbség létét határain belül, ezzel szemben pedig elvárja, hogy a macedónok engedjenek a bolgár követeléseknek.

Mindezt ráadásul megtoldották egy „számmisztikával”: az utóbbi évtizedekben sok macedón szerezte meg a bolgár állampolgárságot, hogy élvezhesse az uniós tagállam állampolgársága nyújtotta előnyöket. A létszámuk a [bolgár államfő](#) szerint 120 ezer fő – messze meghaladva a statisztikailag kimutatható valós bolgár közösség nagyságát. Ráadásul Radev azt követeli a macedónoktól, hogy a 2021-es népszámlálási eredmények [reflektáljanak](#) erre a több mint százezres csoportra, ami szinte teljesíthetetlennek tűnik.

A BOLGÁR VÉTÓ AZ UNIÓS CSATLAKOZÁSI TÁRGYALÁSOK ÚTJÁBAN

Az identitásvitára [hivatkozva](#) még a Bojko Boriszov vezette bolgár kormány jelentette be 2020 novemberében, hogy blokkolja Észak-Macedónia európai uniós csatlakozási tárgyalásait. A lépés mögött belpolitikai megfontolások álltak: a kormánykoalícióban nemzeti radikális pártok is helyet kaptak, miközben 2020 közepétől [folyamatosak voltak a tüntetések](#) a hatalmon lévők, főleg Boriszov ellen az ország korrupciós helyzete miatt. Így – a bolgár társadalomban aránylag jól rezonáló témaként – kézenfekvő volt bevetni az identitásvitát, amelyben gyakorlatilag nem sikerült dűlőre jutni a 2017-es barátsági szerződés óta.

A macedónok hiába próbáltak nemzetközi támogatókat nyerni maguk mellé, a bolgár vezetés hajthatatlan maradt. Annál is inkább, mert 2021-ben Bulgária háromszor is választott: április 4-én, [július 11-én](#) és [november 14-én](#), így gyakorlatilag a tavalyi év folyamatos kampányban telt. Ugyan a korábban hatalmon lévő Polgárok az Európai Bulgáriáért (GERB) kiszorult a hatalomból – a nemzeti radikális pártok pedig a parlamentből is kiestek – a kormányra (új

választásra) készülő ellenzéki pártok nem kívántak engedményeket tenni, így a vétó maradt. A Kiril Petkov vezette négypárti koalíció (a Demokratikus Bulgária, a Bolgár Szocialista Párt, a populista Van ilyen nép és Petkov Folytatjuk a változást pártja) sem teljesen eltökélt a kérdések rendezésében. A szocialisták és a Van ilyen nép [kevésbé lelkes](#) az engedmények terén, bár egyelőre az év elején indított tárgyalási offenzíva elé nem gördítettek akadályokat.

Nagyobb kihívást jelent a Petkov politikai karrierjét elindító bolgár államfő, aki a kérdésben meglehetősen kemény álláspontot képvisel. A 2021 októberében a szlovéniai Brdóban tartott uniós csúcson (ahol megfogalmazta a 5+1 vitás pontot), amelynek célja a nyugat-balkáni államok tagsági perspektívájának megerősítése lett volna, Radevet a nemzetközi nyomás –, [a bővítési biztos, a szlovén kormányfő és maga Angela Merkel](#) egykori német kancellár – sem tudta jobb vagy legalábbis engedékenyebb belátásra készíteni. Engedmény később sem történt; a december közepén, nem sokkal az új kormány felállása utáni Európai Tanács ülésen megvétózta a csatlakozási tárgyalások megkezdését. Radev ugyanennek szellemében kritizálta Kiril Petkov 2022. januári szkopjei látogatását, amelyet [elsietettnek titulált](#), szemben a miniszterelnökkel, aki elkésettnek nevezte az utat. A jelenlegi helyzetben az államfő és a miniszterelnök közötti vita mindenképp nehezíteni fogja a macedón–bolgár viszony rendezését.

A helyzet azonban a másik oldalon sem könnyű. A bolgár nyomással szemben a görögökkel a megegyezést tető alá hozó Zoran Zaev miniszterelnök igyekezett konstruktívan fellépni, azonban a már tárgyalat kérdésekben elég szűk mozgástere volt. Belpolitikailag is, hiszen a Macedón [Szociáldemokrata Párt \(SDSM\) beállt](#) a VMRO-DPMNE által beterjesztett javaslat mögé 2021 nyarán, amely kimondta, hogy bizonyos kérdésekben – így a nyelv és a különálló macedón identitás terén – nem hajlandóak engedni a tárgyalások során (a macedónokkal való szolidaritásként ezt az albán pártok is megszavazták). A kormányzat pedig továbbra is azt [kommunikálja](#), hogy nem hajlandó elfogadni Bulgária egy nemzet - két ország elvét, illetve lemondani arról, hogy (jelentős létszámú) macedón él Bulgáriában. További macedón gesztusok sem könnyítik meg a közeledést. A macedón államfő, Sztevo Pendarovszki 2022. január legvégi [találkozása az OMO „Ilinden”](#) vezetőségével a bolgár külügy részéről vezetet bírálatokhoz, amely jelezte, hogy az ország ezzel megsérti a 2017-es megállapodást.

A kis balkáni állam [2004-ben nyújtotta be csatlakozási szándékát](#), majd 2005-ben kapott tagjelölt státuszt. A tárgyalások megindítását sokáig Görögország vétója akadályozta (emellé sorakozott fel többször is Bulgária az utóbbi másfél évtizedben), majd Franciaország és Hollandia gördített akadályokat azok megkezdése elé. Ennek tükrében lehetett áttörésként értékelni 2020-ban, hogy Észak-Macedónia tagjelölt lett – azonban a már tárgyalat bolgár vétónak köszönhetően a különböző csatlakozási fejezetek megnyitására még várni kellett. Egy [2021-es felmérés](#) azt mutatja, hogy a macedón lakosság

csak 7 százalék engedne a bolgár követeléseknek, 25 százalék folytatná a tárgyalásokat, miközben 33 százalék vélte úgy, hogy nem kellene engedni Szófiának, illetve másik 29 százalék mondta azt, hogy az EU-nak kellene jobb belátásra bírnia a bolgárokat. Amennyiben nincs változás a bolgár–macedón kapcsolatokban, úgy Észak-Macedónia uniós csatlakozásának ügye újra parkolópályára kerül, noha biztató, hogy Emmanuel Macron francia államfő jelezte, hogy a francia uniós elnökség erőfeszítéseket fog tenni a két ország [közötti helyzet stabilizálására](#).

KONKLÚZIÓ

A biztató januári kezdés ellenére a fentebb vázolt vitás kérdések megoldása szinte lehetetlen feladatot jelent Szkopje számára, ezért főleg abban reménykedhet, hogy az uniós tagországok – s főleg a nagyhatalmak – képesek lesznek nyomást gyakorolni Bulgáriára. Az uniós elkötelezettség a bővítés felé azonban korlátozott, s a jelenlegi bolgár vétó több tagállam számára is kényelmes helyzetet teremt. Bulgária nem akadályozta Észak-Macedónia csatlakozását a NATO-hoz, azonban az uniós tagság más, itt nagyobb mozgástérrel rendelkezik Szófia.

A Petkov-kormány [által javasolt hat hónapos időszak](#) a problémák komplexitása miatt nagy valószínűség szerint nem lesz elegendő a kérdések rendezésére, különösen akkor, ha Bulgária nem hajlandó engedni a történelmi, illetve egyes technikai kérdésekből. A macedón fél ezt a vitát a szakértői bizottságnak szervezné ki, amely viszont a végtelenségig eltárgyalhatna, miközben eredményt nem érne el, de parkolópályát jelentene a vétónak. Így viszont a macedón tárgyalások elkezdődhetnének – igaz, a végső csatlakozás előtt Bulgária újra előveheti (a vélhetően még mindig nem megoldott) kérdéseket, így az általános megállapodás híján egy esetleges bolgár zöld út a tárgyalások előtt sem jelentene megnyugvást.

Az uniós csatlakozás kapcsán már a Balkánon láthattunk olyan [megoldásokat](#), ahol a tagállam engedett a csatlakozni kívánónak, s a vitás kérdést nemzetközi bíróság hatáskörébe utalták – erre példa Szlovénia és Horvátország esete, akik között területi vita állt fent. Mint ismeretes, Horvátország 2013 közepén uniós taggá vált, azonban a vitát azóta sem sikerült feloldani a két fél között. Az identitásvita még ennél is komplexebb kérdés, így politikai engedmények nélkül nem várható végleges rendezés, ahogy például a macedónok és a görögök között sikerült 2018-ban.

A jelenlegi helyzetben a Petkov-kormány – az egyik pont, az Észak-Macedónia nevének rövid és hosszú formáját illetően – már tudott eredményt felmutatni. A bolgár kisebbség megemlékezésével a macedón alkotmánymódosítás is komoly fegyvertény lehetne. A gyűlöletbeszédre (pontosabban annak visszaszorítására) adható, a történelmi bizottság további munkájának folytatását garantáló

macedón ígéretet a konstruktívna tekinthető bolgár kormány arra készteheti, hogy visszavonja a vétót. Ez azonban, ahogy fentebb említettük, messze nem biztosíték arra, hogy a bolgárok nem veszik elő újra a várhatóan évekig tartó tárgyalások során a vitás kérdéseket. A jelenlegi miniszterelnökök közben nagy erővel dolgoznak különböző bizottságok létrehozásával a technikai kérdéseken, amelyek elsősorban gazdasági együttműködéssel és közös infrastrukturális beruházásokkal kapcsolatosak.